

Tekst gwarowy — Podsarnie

Autor: Józef Kaś

{smoothgallery image=F4817.jpg&title=Maśnicka&caption=Maśnicka}Opowiada Stefan Warciak Urodzony w r. 1938. Pochodzenie: chłopskie Wykształcenie: podstawowe Jakło sie rłobi maśnicki na rłobiyne masła i putnie {vm}T4801.mp3|L{/vm}

Musi na to być dlorłodne [drzewo] bez [synkouw], musi sie [pł|oscypadź na] …, jakło i [|na gounty], inło [w łobłok kouńcak] rouwnło, bło tło idzie na bedniaorki. Potym tło trzeba [płorzondnie] [wysusyć], [w|yheblować], noji [składać dłołokłota, dło łokrongła], tak jakło wyziyrao ruła, inło maśnicka jes u góry w jednym kouńcu wonziyjsao, w drugiyim znowu hrubsao, syrsao. [Daownło rłobiyli łobroncki], nabijali z drewna, zakładali jednło za drugie, a płote nastalo [zelazło], tak zwanao łobroncka i tło nabijali na tło. [Maśnicka sie składaao z bedniaorek]. Tyk bedniaorek, zaolezy, kielao ktou kciaoł [maśnicke], cy na dziesiynć litrów śmietany, cy na piynć, cy na trzi. Ktou chowaoł kłoze, tło mu wystarczyła i litrłowao maśnicka. No tło na ty bedniaorki trza było sesnaoście bedniaorek dłołokłota. U spłodku były [syirse], a dło goury były [wonziyjsae]. Dnło trza było piykanie zawontorować i [nabidź łokronglutkie dnło], wycyrklować dłołokłota, oberznóć. Potym dło maśnicki, cou sie wkładało z wiyrchu, to sie nazywało wiyrnicek. Tło było na [łodwrlotnao stroune] jakło maśnicka, ciynksym kouńcym dło maśnicki, a dło goury syrsym. Na tło [przychłodziyło] [tyz] takie jakło spłodnie dnło i w tym była dziura, bło musiaoł być na spłodku kij, ze spłodku i, tło sie nazywała tlopłorka. Tak jakło daownło narciaorze mieli [tlopłorki]. Tło było łokrongłe i płowiertane dłołokłota seś, siedym dziur, couby śmietane przepuscało bez te tlopłorki. Na [wiyr przychłodziyło taockło]. To było takie poułokrongłe, jak kieby przerznouł łobde na płoty. W tym była dziura i tło sie przetło nazywało taocko, bło [sie tłocyło maśnickom dłołokłota] i masło sie schłodziyło w tyj maśnicce. A naojlepse na maśnicke tło było drewnło, cou [strzelouł pieron] [dło smyreka cy do jedle], bło gaodali, ze łokropnie [dłobrze] sie masło schłodzi na kupe z takiego drewna. Tak samło rłobiyło sie i putnie na włode, w tyn saom spłosoub, jakło i ty maśnicki. Ty putnie tło były nie łokrongłe, ba podługłowate, takie jak wanna, couby dłobrze pasowały kłoto nłogi niyś. Jedna bedniaorka była wyzsao, w ni była wywiertanao dziura, couby włozyc do nie palce i nłosić te włode. Nale na putnie tło ta juz nie musiaoł być takie, couby [pieron] strzelouł, ba inło couby nie było synkate, couby sie nie laoło kłoto tego.

Słowniczek do tekstu: maśnicka - ‘drewniane naczynie do ręcznego wyrobu masła, wykonane z klepek, okrągłe, o kształcie ściętego stożka, średnicy podstawy ok. 25 cm i wysokości 60–70 cm’; poscypać – ‘rozłupać na części wiele kawałków drewna lub jeden kawałek na wiele części’; bedniárka – ‘klepka w naczyniu drewnianym’; ruła – ‘rura’; hruby – ‘gruby’; zawontorować – ‘osadzić dno naczynia w rowku (tj. wontorze), wyżłobionym w klepkach od strony wewnętrznej’; okronglućki – 'z nacechowaniem emocjonalnym: ogrągły’; wycyrklować – ‘wyrysować okrąg przy pomocy cyrkla’; wiyrnicek – ‘górna, zdejmowana część maśnicki, szersza u góry’; toporka – ‘w maśnicce: drążek zakończony kółkiem z wywierconymi otworami, poruszany pionowo w czasie robienia masła’; wiertac – ‘wiercić’; tácko – ‘wypukłe, drewniane kółko nakładane na toporkę w maśnicce, zabezpieczające przed wychlapywaniem się śmietany w czasie robienia masła’; łobda – ‘piłka do gry’; pieron – ‘piorun’; smyreka – ‘świerk’; putnia – ‘drewniane naczynie z bedniárek, o przekroju elipsowatym, z jednym uchem, służące do noszenia wody’; podługłowaty – ‘mający wydłużony kształt; podłużny, wydłużony’; cóby – ‘aby, żeby’;